

Onder Ondernemers

“Onder Ondernemers”

Deze nieuwsbrief van OKEE, maandelijks in uw mailbox én op de OKEE-website te vinden, kadert in de volgende filosofie: beter een goede buur, dan een verre vriend. Op deze manier laten we ondernemend Eeklo kennismaken met collega-ondernemers uit de buurt. Voor deze editie spreek ik af met Jan de Pauw van Ecopower onder een van de windturbines aan de verbrandingsoven.

Jan, van hieronder lijkt zo’n turbine ineens zeer groot, hoeveel elektriciteit genereert zo’n exemplaar?

‘Deze windturbine heeft een tiphoogte van 150 meter en maakt elektriciteit voor 2000 gezinnen per jaar. Hier in Eeklo heeft Ecopower 5 turbines; twee op het industriepark, één aan het voetbalveld en twee aan de verbrandingsoven. Bovenaan zit een generator die meedraait met de wieken, dus net zoals bij een fietsdynamo maakt deze turbine elektriciteit van zodra de wieken draaien. De energie die boven wordt opgewekt gaat dan via kabels naar omlaag aan 400 volt, beneden wordt er 12.000 volt van gemaakt en wordt dan op het distributienet geïnjecteerd. Zo simpel werkt dat.’

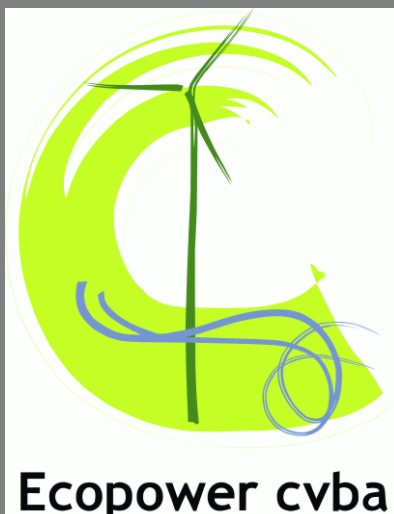
Wat doet Ecopower precies?

‘Ecopower is een burgercoöperatie die investeert in hernieuwbare energieprojecten en de geproduceerde energie onder zijn coöperanten verdeelt. Deze coöperatie is ontstaan in de jaren ’90 door enkele buurtbewoners in Rotselaar. Daar stond een oude vervallen watermolen. Zij vonden dat zo’n zonde dat ze die volledig gerestaureerd hebben en er een generator aan hebben gekoppeld zodat ze er hun eigen stroom mee konden maken. Maar op dat moment was de wetgeving nog niet van die aard dat je je eigen elektriciteit mocht maken en leveren over het net. Toen de markt voor elektriciteit open ging kon die watermolen enkele tientallen gezinnen van lokale hernieuwbare energie voorzien.’

Hoe functioneert zo’n burgercoöperatie dan?

‘Ecopower is ondertussen uitgegroeid tot een coöperatie van 50.000 gezinnen. De meesten kiezen er bewust voor om te investeren in hernieuwbare energie, en de geproduceerde stroom ook zelf af te nemen. Dat is het unieke aan rechtstreekse burgerparticipatie. Je kan een aandeel kopen waardoor die turbine dus voor een stukje van jou is. We hebben als mede-eigenaar op die manier allemaal samen deze turbine betaald, en dus is de stroom ook van ons en kunnen we die aan onszelf leveren tegen een prijs die we zelf bepalen. We zijn tegelijk aandeelhouder én gebruiker, wat de focus verlegt van winstmaximalisatie naar meerwaardecreatie. Als investeerder willen we immers een dividend maar als gebruiker willen we een lage energiefactuur. Ecopower heeft een leveringsvergunning, maar we zijn geen commerciële speler op de markt. De stroomlevering aan kostprijs is een dienstverlening aan de coöperanten. Veel mensen zien dit als een eerlijke en duurzame manier om vat op betaalbare groene stroom te krijgen. Burgercoöperaties zorgen zo voor betrokkenheid en lokale verankering.’

Is de stroom dan zoveel goedkoper dan bij een commerciële leverancier?

‘Op de website www.vreg.be moeten alle leveranciers verplicht elke maand hun prijzen kenbaar maken. Daar kan je uw jaarlijks verbruik ingeven en leveranciers vergelijken. In 2013 was voor het gemiddelde Ecopowergezin het verschil tussen commerciële groene stroom en onze coöperatieve groene stroom 20% goedkoper. Bovendien is het lokale groene stroom van eigen kweek.’

Hoe zijn jullie in Eeklo terechtgekomen?

‘In het jaar 2000 heeft de stad Eeklo een openbare aanbesteding uitgeschreven om windturbines te zetten. Eeklo is altijd al een voorloper geweest in hernieuwbare energie en heeft een duidelijke visie daarover voor haar grondgebied, zowel ruimtelijk als maatschappelijk. Ecopower heeft toen die openbare aanbesteding gewonnen en dat was meteen het eerste grootschalige windproject van deze coöperatie.’

Kunnen bedrijven ook lid worden van jullie organisatie?

‘Ja, bedrijven kunnen zeker instappen bij Ecopower. Maar bij een burgercoöperatie krijgt één lid, één stem, hoe groot je ook bent. Er is ook een limiet op het aantal aandelen dat je mag verwerven. Ten eerste, omdat we niet willen dat mensen dit zuiver als belegging gaan gebruiken. We willen gebruikers die investeren, en geen beleggers die speculeren. Ten tweede is dat om te vermijden dat er één dominante speler aan tafel zou zitten en de democratische controle komt verstoren. Eigenlijk is dit de meest democratische ondernemingsvorm die er bestaat. Elk jaar wordt er op de algemene vergadering beslist, o.a. over het dividend en het elektriciteitstarief en het beleid van de raad van bestuur. Iedereen is aandeelhouder en heeft dus evenveel te zeggen. Iedereen kan zich dus ook kandidaat stellen om in de raad te zetelen. Dat is de mooiste vorm van controle die je kan hebben.’

Hoe ben jij bij Ecopower terechtgekomen?

‘Ik heb 15 jaar bij de tweede grootste elektriciteitsproducent van België gewerkt. Maar mijn frustratie was dat die grote jongens hernieuwbare energie niet serieus nemen. Voor mij is dat echter onze toekomst. In 2000 gaf Ecopower in Eeklo een infovergadering over de komst van windturbines op het industriepark. Ik was zeer benieuwd en ben gaan luisteren en ben meteen coöperant geworden. Vier jaar geleden hadden ze een

projectingenieur nodig en heb ik mij kandidaat gesteld. Ik moest geen twee keer nadenken om te beginnen bij een duurzaam bedrijf dat enkel rond hernieuwbare energie en energiebesparing werkt. Mijn eerste opdracht was de realisatie van de windturbines links en rechts van de verbrandingsoven.'

Zijn er buiten windturbines nog duurzame energieprojecten die jullie uitvoeren?

'Absoluut, wij doen alles wat met hernieuwbare energie te maken heeft. Voor elektriciteit zijn dat vooral windturbines. Die maken heel veel stroom op een zeer kleine oppervlakte. Wij hebben ook een 300-tal zonnepaneelinstallaties. Vooral op scholen, wat leuk is omdat je daar een didactisch luik aan kan koppelen. Je kan er de jongeren bij betrekken en ze ervan bewust maken dat, als de zon schijnt, je eigenlijk bijna gratis elektriciteit aan het maken bent en dat je energie best niet verspilt. Daarnaast hebben wij ook kleinschalige waterkrachtcentrales, waaronder de watermolen in Rotselaar die nog steeds goed draait. Tenslotte hebben we ook projecten met lokale biomassa zoals onze houtpelletfabriek in Ham.'

Zijn er nog voorbeelden waarom Eeklo een voorloper is op vlak van duurzame energie?

'Eeklo heeft een zeer mooi voorbeeld van energie uit biomassa. De volledige stadsgebouwen in de Industrielaan en de gebouwen van de kringwinkel worden voorzien van energie én warmte door een WKK, een warmtekrachtkoppeling. Dat is een dieselmotor die draait op plantenolie. Dat zijn heel mooie lokale projecten omdat zowel op vlak van brandstof als op vlak van CO2 het korte ketens zijn. Lokale landbouwers en veeboeren planten graag elk jaar een ander gewas voor hun dieren, want anders put dat de grond uit. Wij stellen dan voor om bijvoorbeeld eens koolzaad te kweken. Als we dat koolzaad persen, komt daar enerzijds olie uit die wij gebruiken in onze WKK. Anderzijds wordt de perskoek en wat overblijft door de boer gebruikt als veevoeder. Zo genereren we energie op een plaats waar we geen concurrentie zijn met voedsel, want die landbouwer zou daar sowieso toch iets gekweekt hebben om aan zijn dieren te geven. De energie die de wkk opwekt voorziet de stadslokalen van stroom en de warmte uit de rookgassen van die motor. Zo halen we een rendement tot 75%, dat is dubbel zoveel als een klassieke elektriciteitscentrale.'

Zijn er nog plannen voor de toekomst?

'Jazeker! Ecopower staat Eeklo met raad en daad bij rond projecten voor groene energie. Wij willen daar als coöperatie het goede voorbeeld in geven. Bijvoorbeeld de verbrandingsoven in Eeklo, die blaast enorm veel restwarmte de lucht in. In principe kan je door een stedelijk warmtenet aan te leggen, alle gebouwen in Eeklo verwarmen met die restwarmte. Ik zie de toekomst positief. Er bestaat een enorm potentieel in de wereld, zowel aan energiebesparing als aan hernieuwbare energie. Als we alle energie uit de wind, zon, water en biomassa halen, dan kunnen we 3000 keer het huidige wereldverbruik dekken. Met duurzame energie nemen we onze verantwoordelijkheid ten opzichte van volgende generaties die niet moeten opdraaien voor de uitputting van de aarde, de milieuvervuiling, ons kernafval, en voor de gevolgen van klimaatopwarming. Als we samen meer investeren in groene energie en in energiebesparing, worden we er samen allemaal beter van. Het is geen kwestie meer van kunnen, het is gewoon een kwestie van willen.'